

Bouwen aan een meer mobiel Vlaanderen

Hoorzitting Vlaams Parlement
Commissie Mobiliteit en Openbare werken
20 September 2018

Inter, Agentschap Toegankelijk Vlaanderen

Wendy Metten
Algemeen directeur
Inter

Marcel Wijnker
adviseur
mobiliteit &
omgeving
Inter

Inter, Agentschap Toegankelijk Vlaanderen

- Vlaams **expertisecentrum** toegankelijkheid en Universal Design.
- Beleidsinstantie die **uitvoering** geeft aan het **toegankelijkheidsbeleid** in Vlaanderen.
- **Katalysator** tussen beleid, gebruikers en professionals.

Inhoud

1. Mobiliteit voor iedereen
2. Wie is iedereen?
3. Bouwstenen voor een meer mobiel Vlaanderen
4. Utopia? Inspiratie in onze buurlanden
5. Denk bij toegankelijkheid aan Inter

TOYOTA

BEWEGEN

Het is menselijk, een deel van ons DNA.

INTER
tussen mens en omgeving

Vlotte verplaatsing

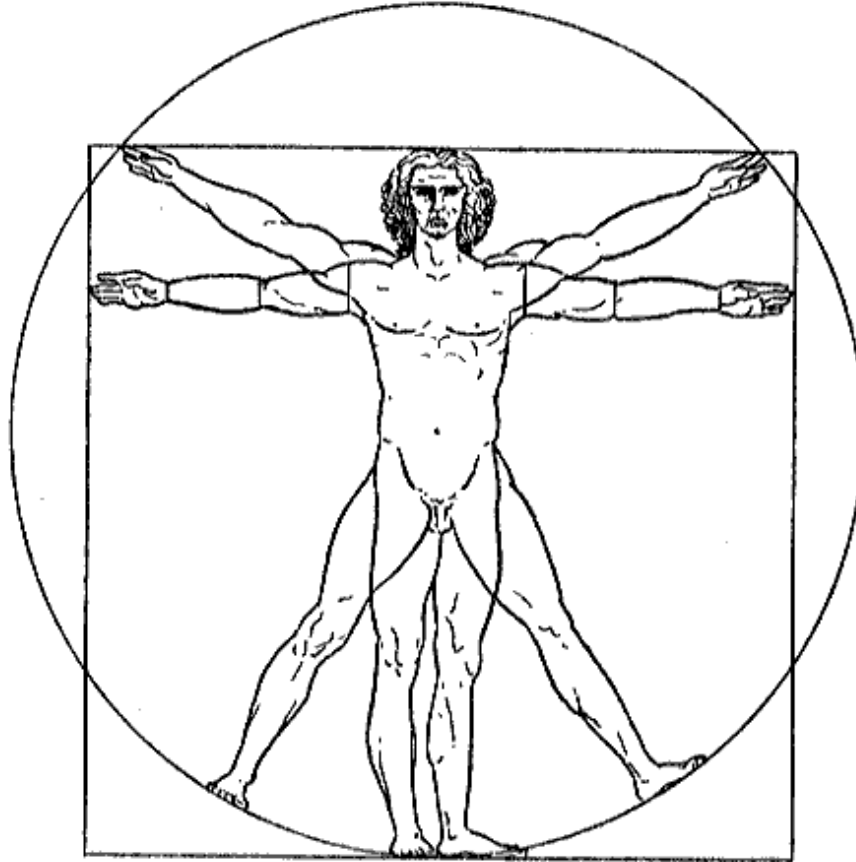
- Mensen moeten vrij **activiteiten kunnen ontplooiën**, ook als dit verplaatsingen impliceert.
- Mobiliteit is nodig voor **deelname aan onze samenleving**.
- **Iedereen** moet zich autonoom kunnen verplaatsen

Iedereen wil mobiel zijn

- De Vlaming (> 6 j) verplaatst zich gem. 2,74 keer/dag.*
- Mensen besteden overal 70-90 min./dag aan verplaatsingen.**
- Minder verplaatsingen voor kansarme mensen*.
- Mobiliteit → Actieradius en andersom.

Wie is iedereen?

- Onze omgeving is meestal **ontworpen voor de gemiddelde mens.**

Wie is gemiddeld?

Pers.
met
handicap
4%

Personen zonder handicap 96%

Personen met
psychologische,
fysiologische,
anatomische
beperking
33%

Beperking
door
omstandig-
heden

Door vergrijzing neemt het aantal personen
met een beperking toe

TOYOTA

Worldwide
Olympic Partner

Worldwide
Paralympic Partner

MOBILITEIT VOOR IEDEREEN ????

**Week van de toegankelijkheid
Radio 2 (Maart 2018)**

47 % van de meldingen gingen over
mobiliteit en openbaar domein

Verplaatsingsketen

Plan je bezoek

Verplaatsing

Bezoek

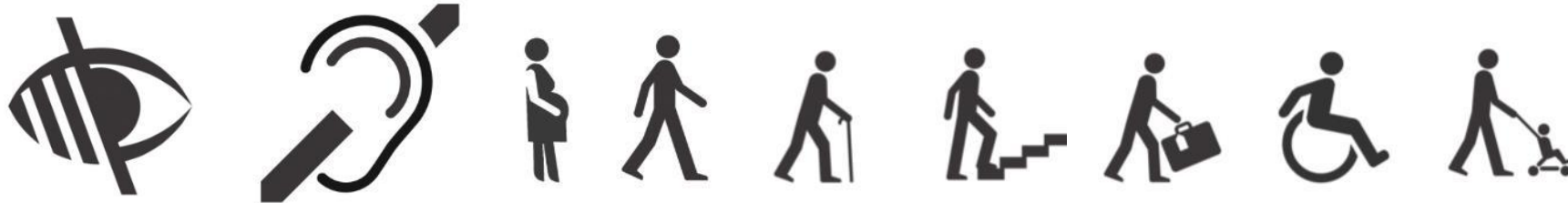
Naar huis

In iedere schakel van belang:

- **Informatie**
 - Beschikbaarheid, Faciliteiten, Toegankelijk, Voorwaarden...
- **Fysieke toegankelijkheid**
 - Gebouw, Publiek domein, Halte, Rollend materieel...
- **Service**
 - Website, App, Onthaal, Chauffeur...

Voor ALLE gebruikers

Rekening houdend met specifieke beperkingen

iedereen

gelijkwaardig

onafhankelijk

Doel = gebruikscomfort verhogen voor iedereen

An iceberg floating in a blue ocean. The tip of the iceberg is visible above the water, while the much larger, submerged part is visible below the surface. The text is overlaid on the submerged part of the iceberg.

wegwerken van
ontoegankelijkheid
is niet altijd even
zichtbaar

Plaats voor ontmoeting

- Nabijheid
- Welbevinden
- Veilige publieke ruimte
- Beschikbaar OV
- Betaalbare mobiliteit
- Toegankelijkheid

Bouwstenen voor een meer mobiel Vlaanderen

esthetiek

waterdoorlaatbaarheid

Achteraf verbeteren

Vaak andere randvoorwaarden dan bruikbaarheid als uitgangspunt, maar nog bruikbaar voor de gemiddelde mens..

Kritische succesfactoren op projectniveau

→ De gebruiker FIRST

- Speciale noden van kritische gebruiker vertalen in een gebruiksvriendelijk ontwerp + aanbod voor iedereen
- Vademecums en richtlijnen eerste stap = houvast
- Onvoldoende kennis/voeling bij ontwerpers/uitvoerders

Kritische succesfactoren op projectniveau

- Toegankelijkheid realiseren ≠ checklist afvinken
- Goede wil is niet genoeg
- Uniforme kwaliteitsaanpak met advies en begeleiding
- Toezicht op toepassing en uitvoering

Een comfortabele gebruiksruimte komt niet vanzelf

Overkoepelende visie en geïntegreerd beleid noodzakelijk

De buitenomgeving is een keten van elementen, uitgangspunten, belangen.

Kritische succesfactoren voor Vlaanderen

Basisbereikbaarheid en vervoersregio's

- Opportuniteit: **toegankelijkheid** van begin **meenemen**.
- Inbedden in reguliere processen
- Vervoersaanbod, intermodaliteit van verschillende vervoersmodi, toegankelijkheid publiek domein, informatie, service.
- Platform met ruime **vertegenwoordiging** van de verschillende **regionale actoren**.

Kritische succesfactoren

Toegankelijkheid komt niet vanzelf:

- **Coördinatie en bewaking** van kwaliteit en uitvoering is noodzakelijk om **uniforme aanpak voor Vlaanderen** te garanderen
- Scherpe **aandacht voor vervoersarmoede** van personen met een handicap en ouderen:
 - Voldoende
 - Toegankelijk
 - Betaalbaar aanbod

Kritische succesfactoren

Toegankelijkheidsplan voor de volledige verplaatsingsketen in Vlaanderen

- Samenspel van verschillende beleidsniveaus en domeinen
- Alle schakels mobiliteitsketen bruikbaar voor iedereen
 - Straten, trottoirs, pleinen, oversteekplaatsen...
 - Parkeerplaatsen en vervolgroute
 - Halteplaatsen van openbaar vervoer

Voorstellen plan van aanpak in Vlaanderen

→ Waar te beginnen?

- Ambitieniveau vastleggen
 - Onafhankelijke nulmeting: gegevens over toegankelijkheid
 - Start van actieplan
 - Gefaseerd groeitraject: wie wat, waar ,wanneer, €€€?
 - Basis voor monitoring: opvolging en bijsturing
- Informatie geven aan EN ontvangen van de gebruikers
- Betrokkenheid en kwaliteitchecks
- Door gebruikers
 - Door onafhankelijke experts

Kritische succesfactoren voor Vlaanderen

→ Waar te beginnen?

- Ondersteuning lokale besturen
 - (Financiële) stimulansen
 - Actieprogramma's
 - Expertise

Toegankelijke halte is slechts een deel van de keten

Kritische succesfactoren voor Vlaanderen

→ Waar Naartoe?

Mobiliteit voor iedereen

- Zelfredzaamheid
- Langer gezond
- Minder eenzaamheid
- Gelukkiger

Utopia?

Gluren bij de burens

Nederland

- **Wettelijk kader** (Wet gelijkbehandeling)
 - legt toegankelijkheid OV op (2011):
 - Toegankelijkheid van treinen, bussen, trams, metro's
 - Haltes en stations
 - Reisinformatie en voorzieningen
- **Stevig budget** (1,87 mld) voor toegankelijke infrastructuur
- Ondersteuning door **kenniscentrum** (CROW)
- **Klantenbarometer** door onafhankelijke partij (CROW)

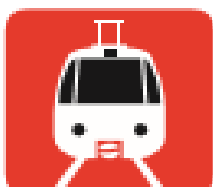
voorjaar 2012

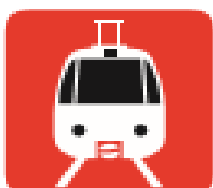
Van alle **bussen** is 98% toegankelijk.

Alle **metro's** zijn toegankelijk.

Alle voertuigen van **Randstadrail** en **Sneltram** Utrecht-Nieuwegein zijn toegankelijk.

Een deel van de **stads-trams** in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag is toegankelijk.

1-1-2015

Metrohaltes en **-stations** zijn toegankelijk.

Algemene **reisinformatie** is in beeld en geluid beschikbaar via **internet**.

Via **internet** is informatie over **toegankelijkheid** van voorzieningen in beeld en geluid beschikbaar.

Informatie die afwijkt van de **dienstregeling** is in beeld en geluid beschikbaar op **metro-/treinhaltes**.

Informatie over de aankomst op **tussengelegen haltes** is in beeld en geluid beschikbaar in **voertuigen**.

1-1-2016

Van alle **bushaltes** en **-stations** is landelijk gemiddeld 46% toegankelijk.

Alle **treinstations** zijn toegankelijk voor visueel beperkten en auditief beperkten.

1-1-2020

Van alle **treinstations** is 70% toegankelijk.

1-1-2025

Alle **sprintertreinen** zijn toegankelijk.

Vergl. NL-VL toegankelijkheid haltes OV

	VLAANDEREN	NEDERLAND
Integraal toegankelijke haltes		39,0 %
Haltes toegankelijk voor visuele beperkingen	4,58 %	48,1 %
Haltes toegankelijk voor motorische beperkingen	10,13 %	44,6 %
Haltes toegankelijk met hulp voor motorische beperkingen	27 %	

Haltescan.nl

Startpage Web Zoek Haltescan

haltescan.nl

HalteScan

Filter

Haltes 32684 haltes

- Toegankelijk (12760)
- Visueel Toegankelijk (15724)
- Motorisch toegankelijk (14605)
- Alle haltes (32684)

Zoek op plaats of halternaam

NAAR HUIDIGE LOCATIE

Algemeen

ALGEMEEN VOORZIENINGEN BEREIKBAARHEID TOEGANKELIJKHEID

Haltenaam: Panovenlaan
Haltenummer: NL:Q:60110570
Woonplaats: nijmegen

Peronbreedte Peronhoogte Geleidelijn

Dit is een **toegankelijke halte**, geschikt voor reizigers met een motorische en visuele beperking.

Incident melden

Toegankelijkheid

ALGEMEEN VOORZIENINGEN BEREIKBAARHEID TOEGANKELIJKHEID

Peronbreedte Peronhoogte Hoogteschil perron <=> omv

Aanwezigheid geleidelijn Afstand perron <=> abri Afstand perron <=> obstak

Voorzieningen

ALGEMEEN VOORZIENINGEN BEREIKBAARHEID TOEGANKELIJKHEID

Verlichting Aanwezigheid bushokje Fietsvoorziening

Info omgeving Afbalbak Zitgelegenheden

Breedte aanlooproute Hellinghoek aanlooproute Barrièrevrije doorgang

Bereikbaarheid

ALGEMEEN VOORZIENINGEN BEREIKBAARHEID TOEGANKELIJKHEID

Breedte aanlooproute Hellinghoek aanlooproute Barrièrevrije doorgang

Streetview

Gluren bij de burens

Frankrijk

- **Wettelijk kader** → regelt toegankelijkheid voor publieke gebouwen en de volledige verplaatsingsketen (2005)
- **Alle gemeenten** werken een **actieplan** uit voor toegankelijkheid van het publiek domein (PAVE)
 - als onderdeel van het gemeentelijke ruimtelijke beleidsplan

Gluren bij de buren

Frankrijk

- Alle **OV-aanbieders** maken **actieplan** voor de **verbetering** van de **toegankelijkheid** met het nodige budget.
- Gemeenten boven de 5. 000 inwoners hebben een **toegankelijkheidscommissie** die de voortgang bewaakt.

Gluren bij de burens

Frankrijk

- Om de 3 jaar een **landelijke conferentie** waarbij de nationale raad van personen met een handicap de **resultaten presenteert aan het parlement**.
- Sinds 2017 moet de **mate van toegankelijkheid** van publieke gebouwen en haltes van openbaar vervoer **geregistreerd** worden en **ontsloten voor het publiek**

Gluren bij de burelen

Frankrijk

Régie Autonome des Transports Parisiens (RATP)

- Alle 63 buslijnen in de stad Parijs zijn toegankelijk
- 90 % van de haltes zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers
- Alle bussen zijn uitgerust met een oprijplaat, hebben visuele en auditieve halte aankondiging
- Meer dan 70 % (meer dan 200 lijnen) van de bussen naar de buitenwijken van Parijs zijn toegankelijk
- 62 van de 65 stations zijn toegankelijk
- Lijn 14 van de metro is volledig toegankelijk

- Search for an itinerary
- Nearby
- Traffic info
- Timetable
- Maps and plans
- My easy access transports**
- Tickets and fares
- More services

navigo.fr
Navigo card, all-in price and management

My easy access transports

Homepage > My easy access transports

Would you like to find an itinerary suited to your needs and constraints?

Whether you have **trouble moving around**, are in a wheelchair or with a child in a stroller or with luggage, **we are here to help you**.

Online, by telephone or in the station, don't hesitate to ask us and we will tell you about our **solutions and systems suited to your needs**.

Preparing my trip

Find an accessible itinerary: instructions

Download the map of train and bus stations accessible in a wheelchair

Download the easy-to-read plan

Travelling on the network

Check that lifts are operational

Know the accessible stops and lines around me

Find your package rate or ticket

My services

In-station assistance for people with disabilities

Access to airports

PAM : the alternative to public transport

School transport for handicapped students

INFOMOBI

Disabled passengers, a service ready to help you

09 70 81 83 85
Cristal number at no additional charge (7:00-22:00, 7d/7, except 1 May)

> Ask a question by email

> Frequently asked questions

Gluren bij de burens

Brussel

- Structurerend **voetgangersnetwerk** opgemaakt
 - Basis
 - Wandelroute
 - Hoofdwandelroute
- **Nulmeting** (PAVE) in alle 19 gemeenten
 - Toegankelijkheidsaudit van publiek domein
 - Concrete aanbevelingen, met prioriteiten o.b.v. voetgangersnetwerk
 - Becijferde verbetervoorstellen
- Budgettaire planning om toegankelijkheid te verbeteren o.b.v. nulmeting

Gluren bij de buren

Brussel

- Nulmeting van alle haltes bus en tram
 - Strategisch actieplan voor de toegankelijkheid van het OV-net voor de volgende 10 jaar (2017).
 - 14 prioritaire maatregelen.
- Handistreaming in Brussel Hoofdst. Gewest
 - Toegankelijkheid van beheersovereenkomst van MIVB.

Inter

Agentschap
Toegankelijk
Vlaanderen

Een deskundige partner

- **Expertise** toegankelijkheid
 - Vervoersaanbod
 - Publieke ruimte en gebouwen
 - Woningen en wijkontwikkeling
- **Onderzoek** naar modellen en concepten voor een toegankelijke, geïntegreerd vervoerssysteem voor Vlaanderen
 - leidde tot de oprichting Mobiliteitscentrales Aangepast Vervoer (MAV)

Een deskundige partner

Inter informeert en sensibiliseert over toegankelijkheid

- Toegankelijkheid van het vervoersaanbod

www.meermobiel.be

- Toegankelijkheid van publieke gebouwen

www.toegankelijkgebouw.be

www.toegankelijkvlaanderen.be

www.meegroeiwonen.info

Een deskundige partner

- Richtlijnen, handboeken, wenkenbladen, campagnes
 - Vademecum Toegankelijk publiek domein (AWV)
 - Vademecum integrale toegankelijkheid van parken (Natuur en Bos)
 - Wenkenbladen publiek domein, groenvoorziening, voetpaden...
 - Week van toegankelijkheid (Radio 2)
 - Ontwerpwedstrijd voor studenten architectuur en productdesign

Een verbindende partner

Katalysator tussen beleid, gebruikers en professionals

Beleid

- Toegankelijkheid integreren in beleidsvisie en processen
- Maatregelen en incentives
- Marketing: gemeente voor iedereen
- Dagelijkse praktijk

Een verbindende partner

Katalysator tussen beleid, gebruikers en professionals

Professionals

- Instrumenten aanreiken
- Opleiding
- Kennisdeling door begeleiding
- Helpdesk

Een verbindende partner

Katalysator tussen beleid, gebruikers en professionals

Gebruikers

- Betrekken in het proces
- Noden vertalen
- Informeren
- Evaluatie

VLaams Overleg Toegankelijkheid (VLOT)

Samen werken aan een toegankelijk Vlaanderen

- Gebruikersorganisaties en ervaringsdeskundigen
- Professionals
- Beleid en stakeholders

Dialogoog en uitwisseling

Kwaliteit en duurzame samenwerking

→ voor geïntegreerd beleid

- Actief op alle beleidsniveaus
- Actief in alle beleidsdomeinen

**Investeren in toegankelijkheid
is investeren in de toekomst**

Denk bij toegankelijkheid aan Inter

INTER
tussen mens en omgeving

Contact

Wendy Metten
Algemeen Directeur

Belgiëplein 1 – 3510 Hasselt
T +32 11 26 50 30

Wendy.Metten@inter.vlaanderen

www.inter.vlaanderen

